

Шліхта Наталія Василівна
доктор філософії з історії (PhD),
кандидат історичних наук, доцент
завідувачка кафедри історії НаУКМА

E-mail: nshlikhta@gmail.com

Освіта. Наукові ступені та вчені звання:

- 2011, квітень – доцент кафедри історії
атестат 12ДЦ № 025145
- 2006, квітень – кандидат історичних наук, спеціальність 07.00.01 – історія України
диплом ДК № 033591
(ступінь присуджено за результатами переатестації, що відбулась на
засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.008.02
в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»)).
Тема дисертації: «Технології виживання Церкви в радянській державі
(на прикладі Українського Екзархату Російської православної церкви,
1945–1971 рр.)»
- 2005, червень – доктор філософії (ступінь присуджено Центральноєвропейським
університетом (Будапешт, Угорщина)).
Тема дисертації: “*The Survival of the Church under Soviet Rule:
A Study in the Life of the Ukrainian Exarchate of the Russian Orthodox
Church, 1945–1971*” (оцінка “*summa cum laude*”)
- 2003, червень – випускниця однорічної програми навчання на теологічному факультеті
(*postgraduate non-degree visiting student*) Кембриджського університету
(Велика Британія)
- 2000, червень – магістр історії
диплом з відзнакою КВ № 13848565
(звання присуджено Національним університетом «Києво- Могилянська
академія»)).
Тема роботи: «Проблема взаємовідносин Церкви та Держави на прикладі
УРСР і ПНР у 50-х – 60-х рр. (порівняльний аналіз)» (оцінка «відмінно»)
- 1999, червень – магістр історії (звання присуджено Центральноєвропейським
університетом).
Тема роботи: “*The Church under Conditions of Khrushchev’s Anti-Religious
Offensive: The Ukrainian Situation and Its Polish Parallel*” (оцінка «відмінно»)
- 1998, червень – бакалавр (напрямок підготовки «Історія»)
диплом з відзнакою КВ № 10616216
(звання присуджено Національним університетом «Києво-Могилянська
академія»)).
Тема роботи: «Держава і православна церква в Україні: від конфронтації
до порозуміння (1945–1985)» (оцінка «відмінно»).

Досвід педагогічної діяльності:

Основне місце роботи:

4 січня 2010 року – донині

доцент кафедри історії факультету

5 травня 2009 року – 3 січня 2010 року	гуманітарних наук НаУКМА
2 січня 2008 року – 4 травня 2009 року	старший викладач кафедри історії
1 вересня 2007 року – 31 грудня 2007 року	доцент кафедри історії
1 вересня 2005 року – 31 серпня 2007 року	старший викладач кафедри історії
	асистент кафедри історії

Робота за сумісництвом:

вересень 2006 – березень 2009	доцент кафедри політології факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА (внутрішнє сумісництво)
лютий 2007 – березень 2009	викладач історії Церкви Інституту релігійних наук св. Томи Аквінського (Київ)
жовтень – грудень 2003	асистент кафедри історії у Центральноєвропейському університеті

Досвід адміністративної та організаційно-методичної діяльності:

листопад 2012 – донині	завідувачка кафедри історії факультету гуманітарних наук НаУКМА
листопад 2013 – донині	член редакційної колегії видання «Kyiv-Mohyla Humanities Journal»
жовтень 2010 – 2013	член Навчально-методичної комісії в НаУКМА
вересень 2007 – 2013	член редакційної колегії, відповідальний секретар видання НаУКМА «Магістеріум: Історичні студії»
грудень 2005 – 2013	член редакційної колегії, відповідальний секретар фахового видання «Наукові записки НаУКМА: Історичні науки»
червень 2005 – донині	член міжнародної історичної асоціації “ <i>Christians Associated for Relationships with Eastern Europe</i> ”(Онтаріо, Канада)
вересень 2007 – серпень 2011	координатор співробітництва кафедри історії з кафедрою історії Центральноєвропейського університету в рамках “ <i>Hosting a CEU Lecturer</i> ” Program
вересень 2005 – серпень 2011	координатор співробітництва кафедри історії з Програмою академічних стипендій Інституту Відкритого суспільства (<i>HESP/OSI Academic Fellowship Program</i>) (Будапешт, Угорщина).

Основні гранти, відзнаки та інші нагороди:

2015

Премія «Викладач року 2014–2015» Факультету гуманітарних наук.

Премія Фонду Романа Винницького (Канада) за кращу міжнародну публікацію (за статтю: «Portraits of Two Bishops Defending Their Dioceses: A Study of the Orthodox Episcopate in Postwar Soviet Ukraine» // *Logos: A Journal of Eastern Christian Studies*. – 2014. – Vol. 55, Nos. 3–4).

2012

Персональна відзнака Олександри Коваль, Президента Форуму видавців у Львові за монографію «Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр.».

Грамота Президії НАН України для молодих вчених за монографію «Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр.».

2011

Номінація на Премію імені Петра Могили за монографію «Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр.» (Харків: Акта, 2011).

Дотація Канадського інституту українських студій Альбертського університету (з Вічного фонду ім. о. Григорія Філя і Ольги Філь і Програми досліджень релігії та культури) на видання книги «Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр.».

2010

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2010–2011.

2009

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2009–2010.

American Council of Learned Societies Short-Term Grant in the Humanities to support the monograph project «Технології виживання Церви в радянську добу: Студії з життя Українського екзархату Російської Православної Церкви, 1945–1971 рр.».

2008

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2008–2009.

2007

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2007–2008.

Стипендія імені Михайла Лебідя для викладацького складу кафедри історії на 2007–2008 навч. рік.

2006

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2006–2007.

2005

HESP AFP Returning Scholar Fellowship for the academic year 2005–2006.

2002

Central European University, Cambridge Overseas Trust, and Foreign Commonwealth Office Chevening Scholarship to conduct non-degree research at Cambridge (October 2002 – June 2003).

2001

CEU Doctoral Student Research Grant to conduct research in Russian archives (April–June 2002).

2000

Open Society Foundation Scholarship to undertake PhD in History, Central European University (2000–2004).

1999

Президентська стипендія як кращому студентові (на 1999–2000 навч. рік).

1998

Open Society Foundation Scholarship to undertake MA in History, Central European University (1998–1999).

Номінація на премію імені Миколи Кравця в НаУКМА.

1997

Президентська стипендія як кращому студентові (на 1997–1998 навч. рік).

1996

Стипендія імені Петра Могили кращому студенту факультету гуманітарних наук НаУКМА (на 1995–1996 і 1996–1997 навч. роки).

Сфера наукових інтересів:

Історія XIX–XX ст., передовсім історія СРСР і Центрально-Східної Європи; антропологічно орієнтована історія новітнього часу; усна історія

Основна тематика наукових досліджень:

Соціо-релігійна історія радянської доби

Участь у міжнародних проектах:

- *Christianity in Eastern Europe* (організатори проекту: Центр християнських досліджень коледжу Кальвіна (м. Гранд Рапідс, Мічиган, США та Німецький історичний інститут (Варшава, Польща)) (учасник проекту з червня 2005 р. по червень 2010 р.)
- *Methodology of History. Challenges for Teaching and Research in Eastern Europe* (Регіональний семінар із вдосконалення викладання Інституту Відкритого суспільства на базі кафедри історії НаУКМА) (координатор і учасник проекту з листопада 2006 р. по листопад 2009 р.)
- *Усна історія деколективізації в Україні 1990-х років: селянський досвід* (спільний українсько-канадський проект, підтримуваний Центром дослідження української спадщини коледжу Св. Томаса Мора, Університет м. Саскачеван, Канада) (науковий консультант проекту з грудня 2007 р. по січень 2009 р.).

Організація наукових форумів:

Міжнародна наукова конференція до 400-ї річниці заснування Києво-Могилянської академії «Ad fontes – До джерел» (Київ, 12-14 жовтня 2015 р.) (відповідальний секретар оргкомітету)

Основні публікації:

- Монографії

Церква тих, хто вижив. Радянська Україна, середина 1940-х – початок 1970-х рр. / Наталя Шліхта. – Харків: Акта, 2011. – 468 с.

- Посібники

Історія радянського суспільства: Курс лекцій. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Наталя Шліхта. – Харків: Акта, 2015. – 252 с. (Університетські лекції) (*гриф МОН*).

Історія радянського суспільства: Навч. посібник / Наталя Шліхта. – К.: Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА, 2010. – 218 с. (*гриф МОН*).

Історія радянського суспільства: Методичні рекомендації та програма спецкурсу / Наталя Шліхта. – К.: НаУКМА, 2008. – 70 с.

- Статті: загальна кількість – 32, із них 14 опубліковано у зарубіжних виданнях (із них 8 статті у провідних англомовних часописах і збірках).

Основні статті, опубліковані за час роботи на кафедрі історії НаУКМА:

‘Orthodox’ and ‘Soviet’: the Identity of Soviet Believers (1940s – early 1970s) / Natalia Shlikhta // Forum for Anthropology and Culture. – 2015. – No. 11. – P. 140-164 (1,8 друк. арк.).

The Ukrainian Greek Catholic Church / Natalia Shlikhta // Eastern Christianity and Politics in the Twenty-First Century / Ed. by Lucian N. Leustean. – London: Routledge, 2014. – P. 623-655 (1,8 друк. арк.).

Portraits of Two Bishops Defending Their Dioceses: A Study of the Orthodox Episcopate in Postwar Soviet Ukraine / Natalia Shlikhta // Logos: A Journal of Eastern Christian Studies. – 2014. – Vol. 55, Nos. 3–4. – P. 329-358 (1,6 друк. арк.).

«Украинский» как «не-православный», или Как греко-католики «воссоединялись» с Русской православной церковью / Наталия Шлихта // Государство, религия, церковь в России и за рубежом. – 2014. – № 4 (32). – С. 208-234 (1,3 друк. арк.) (http://religion.rane.ru/sites/default/files/GRC_4-2014_final%2B.208-234.pdf).

«Православный» и «советский»: к вопросу об идентичности верующих советских граждан (1940-е – начало 1970-х гг.) / Наталия Шлихта // Антропологический форум. – 2014. – № 23. – С. 82-107 (1,8 друк. арк.) (<http://anthropologie.kunstkamera.ru/files/pdf/023/shlikhta.pdf>).

Західноукраїнський вплив на Український екзархат: несподівані наслідки «возз'єднання» / Наталя Шліхта // Ковчег. Науковий збірник із церковної історії. — Львів: Видавництво УКУ, 2012. — Ч. 6: Насилля влади проти свободи сумління / Відп. ред. Олег Турій. — С. 430–447 (1,1 др. арк.).

Between Conflict and Coexistence: Russian Orthodox Church Adaptability in Coping with the Soviet Regime / Natalia Shlikhta // AFP Working Papers. — Budapest: OSF, 2012. — Vol. 1: 2010– 2011. — P. 44–54 (0,85 др. арк.).

«Деідеологізація» освіти в роки перебудови: причини, напрями реформи, суперечності / Наталя Шліхта // Наукові записки НаУКМА. — Т. 130: Історичні науки. — 2012. — С. 37–42 (0,7 др. арк.) (фахове видання).

«От традиции к современности»: православная обрядность и празднества в условиях антирелигиозной борьбы (на материалах УССР, 1950-е – 1960-е годы) // Государство, религия, церковь в России и за рубежом. — М., 2012. — Т. 30. — № 3–4. — С. 379-406 (1,5 др. арк.) (<http://religion.rane.ru/sites/default/files/17.pdf>).

До питання про «возз'єднання» українських греко-католиків із РПЦ: позиція Московського Патріархату / Наталя Шліхта // Історія релігій в Україні: науковий щорічник / упор. О. Киричук, М. Омельчук, І. Орлевич. — Л.: Інститут релігієзнавства – філія Львівського музею історії релігії; вид-во «Логос», 2011. — Книга 1. — С. 580-589 (фахове видання).

Православні вірні – на захист своїх прав і своєї Церкви (на українських матеріалах кінця 1940-х – 1970-х рр.) / Н. В. Шліхта // Наукові записки НаУКМА: Історичні науки. — К.: Видавничо-поліграфічний центр НаУКМА, 2010. — Т. 104. — С. 34–41 (фахове видання).

Прагнучи ізолювати Церкву: до питання про характер радянської політики в релігійній сфері (1940–1980-і роки) / Наталя Шліхта // Історія релігій в Україні: науковий щорічник / упор. О. Киричук, М. Омельчук, І. Орлевич. — Л.: Львівський музей історії релігії; вид-во «Логос», 2010. — Кн. 1. — С. 889–897 (фахове видання).

Competing Concepts of “Reunification” behind the Liquidation of the Ukrainian Greek Catholic Church / Natalia Shlikhta // Christianity and Modernity in Eastern Europe / ed. by Bruce R. Berglund and Brian Porter-Szücs. – Budapest–New York: CEU Press, 2010 (2013 paperback). – P. 159–190.

Номенклатура та її привілеї в дискусіях доби перебудови очима радянських і західних журналістів / Н. В. Шліхта // Наукові записки НаУКМА: Історичні науки. — К.: «Пульсари», 2009. — Т. 91. — С. 52–58 (фахове видання).

Радянська історіографія – західна наука: дискусії навколо концепції «феодалізму» / Н. В. Шліхта // Сторінки історії. – Київ, 2008. – Вип. 27. – С. 214–224 (фахове видання).

«Посередницька» роль Ради у справах Російської православної церкви (на матеріалах Української РСР, 1943–1965 рр.) / Н. В. Шліхта // Наукові записки НаУКМА: Історичні науки. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – Т. 78. – С. 39–45 (фахове видання).

Державний заповідник «Києво-Печерська Лавра» в повоєнне двадцятиліття (до питання про пам'яткоохоронну діяльність в Українській РСР) / Н. В. Шліхта // Наукові записки НаУКМА: Історичні науки. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – Т. 65. – С. 50–55 (фахове видання).

'Greek Catholic' – 'Orthodox' – 'Soviet': a Symbiosis or a Conflict of Identities? // Religion, State & Society. – Vol. 32 No 3. – P. 261–273.

'Church within the Church' as a Mode of the Survival of West Ukrainian Religious Community under Soviet Rule // University of Sussex Journal of Contemporary History. – No. 7 (<https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=7-shlikhta-church-within-the-church&site=15>)

Участь у міжнародних професійних форумах

Учасник 43 наукових і науково-педагогічних конференцій, 40 з яких мають статус міжнародних. 30 з них протягом педагогічної діяльності на кафедрі історії НаУКМА взяла участь у 34 міжнародних конференціях. Із них основні:

Міжнародна наукова конференція «Живучи в модерному місті: Київ кінця XIX – середини XX століть»; запрошений диспутант на панелі «Ідеологізація міського простору» (Київ, 10-12 грудня 2015 р.).

Міжнародна наукова конференція до 400-ї річниці заснування Києво-Могилянської академії «Ad fontes – До джерел»; модератор (Київ, 12-14 жовтня 2015 р.).

International Conference “Ukraine Reconciliation Projects and the Future of Europe”; запрошений диспутант на панелі “Eastern European Trauma of Communism: Reflecting Anew with a View towards the Future” (Київ, 21-22 квітня 2015 р.).

“Historia chrześcijaństwa w źródłach.” Międzynarodowa konferencja naukowa; Instytut Historii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (Краків, Польща, 4-6 грудня 2014 року). Тема доповіді: “Please Open Our Church... in the Name of Historical and Human Value of Socialism”: Orthodox Believers’ “Letters to Power”, 1950s – Early 1970s” (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

International Conference “Orthodox Christianity and Foreign Policy” by the Transatlantic Academy, the German Marshall Fund of the United States (Бухарест, Румунія, 29 жовтня 2014 року). Тема доповіді: “Eastern Christian Churches in Ukraine After 1989”.

International Conference “Bulwarks in a ‘Religious Triangle’. Borderland Myths in East European Multiconfessional Societies in the Age of Nationalism” by Herder-Institut and “Religion und Politik” Exzellenzcluster University of Münster (Мюнстер, Німеччина, 15-16 травня 2014 року). Тема доповіді: “Knowing ‘the Other’: Ukrainian Greek Catholics’ Views of the Russian Orthodox Church in the First Half of the Twentieth Century.”

Ninth Annual Danyliw Research Seminar on Contemporary Ukraine by the Chair of Ukrainian Studies, University of Ottawa (Оттава, Канада, 31 жовтня – 2 листопада 2013 року). Тема доповіді: “A Bishop in Defense of His Diocese: Two Strategies – The Orthodox Episcopate in Postwar Soviet Ukraine” (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

Міжнародна наукова конференція «Релігійний плюралізм як політичний чинник в Україні», організована Українським католицьким університетом, Інститутом досліджень Східної та Південно-Східної Європи (Регенсбург), Німецькою службою академічних обмінів (DAAD) (Львів, УКУ, 2-9 жовтня 2013 року). Тема доповіді: ««Різні» чи «однакові»: взаємовпливи православних і греко-католиків в УРСР після Другої світової війни» (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

X Конгресс этнографов и антропологов России «Современный город и социально-культурная модернизация России»; Секция 26: Традиционные и новые религии современных российских горожан (Москва, 2-5 июля 2013 года). Тема доповіді: ««Православный» или/и «советский»: к вопросу об идентичности верующих советских граждан в 1940-е–1960-е годы» (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

Міжнародна конференція «Греко-Католицькі Церкви в умовах тоталітарних режимів у Центрально-Східній Європі у другій половині XX ст.: стан і перспективи досліджень», (Львів, 19–21 жовтня 2012 р.). Тема доповіді: «Джерела до історії Церкви в повоєнній Україні» (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

AFP Cross-Regional Discipline Group Meeting in cooperation with Central European University «Knowledge in a Transforming World: Universities, Democracy and Social Change» (Budapest, Hungary, March 22–26, 2012). Тема доповіді: “Opportunities, Achievements and Challenges of Staying with AFP: 7 Years Experience of History Department at the National University of Kyiv-Mohyla Academy” [у співавторстві з Григор’євою Т. Ю].

Международная конференция «Религиозные практики в СССР: выживание и сопротивление в условиях насильственной секуляризации» (Москва, Россия, 16-18 февраля 2012 г.). Тема доповіді: ««От традиции к современности»: православная обрядность и празднества в условиях антирелигиозной борьбы (на материалах УССР, 1950-е – 1960-е гг.)» (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

Международная научная конференция «Церковное подполье в СССР» (Чернигов, 18-19 ноября 2011 г.). Тема доповіді: «Борьба із Церквою «традиційною» і Церквою «сучасною»: зауваги щодо характеру радянської політики в релігійній сфері» (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

XXI Міжнародна наукова конференція «Історія релігій в Україні» (Львів, 23-26 травня 2011 р.). Тема доповіді: «До питання про „воз’єднання” українських греко-католиків із РПЦ: позиція Московського Патріархату» (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

The Cross-Regional Discipline Group Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Gender Studies, History, Psychology, Sociology, Philosophy (Ізмір, Туреччина, 7–10 квітня, 2011 р.). Тема доповіді: “Russian Orthodox Church Between Conflict and Coexistence: ‘Prisposoblenchestvo’ as a Way of Coping with the Soviet Regime” (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

Twenty-First Congress of Historical Sciences (Амстердам, Нідерланди, 22–28 серпня 2010 р.). Тема доповіді: “Identity Construction within the Survival Strategy of the Church in the Soviet State (1940s–1970s)”.

Cross-Regional Discipline Group Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Gender Studies, History, Psychology, Sociology (Фетіє, Туреччина, 14–17 жовтня 2010 р.) (запрошений учасник, без доповіді).

Cross-Regional Discipline Group Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Gender Studies, History, Psychology, Sociology (Анталія, Туреччина, 30 квітня – 3 травня 2010 р.). Тема доповіді: “Supervising Student Research in History”.

Cross-Regional Discipline Group Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Cultural Studies, Gender Studies, History, Sociology (Стамбул, Туреччина, 14–18 травня 2009). Тема доповіді: “The Survival

of the Church under Soviet Rule: A Study in the Life of the Ukrainian Exarchate of the Russian Orthodox Church, 1945–1971. Monograph presentation”.

Міжнародна наукова конференція «Київська Церква: Еклезіальна традиція – історіографічна проблема – екуменічна перспектива» (Київ, 11–14 вересня 2008 р.). Тема доповіді: «Автономізація Українського Екзархату РПЦ: спадщина, умови, здобутки».

Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Cultural Studies, Gender Studies, and History (Алушта, 7–11 травня 2008 р.). Тема доповіді: “Research Seminars in Teaching History”.

СІНЕС Conference “Religious Space of East-Central Europe – Open to the East and the West” (Люблін, Польща – Львів, 6–10 вересня 2007 р.). Тема доповіді: “Everyday Resistance of the Church in the Soviet State: Example of the Orthodox and “Reunited” Communities” (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

CEU Coordinators’ Conference (Будапешт, Угорщина, 24–27 квітня, 2007) (запрошений учасник, без доповіді).

Cross-Regional Discipline Meeting of AFP Fellows in Anthropology, Cultural Studies, Gender Studies, History (Київ, 1–4 лютого 2007 р.). Тема доповіді: “Teaching History of Soviet Society at the University: Demand, Conceptual and Methodological Problems, and Achievements”.

International Conference “University Autonomy, Civil Society, and the University’s Teaching Mission” (Варшава, Польща, 4–15 грудня 2006 р.) (запрошений учасник, без доповіді).

International Conference “Religion and the Challenges of Modernity: Christian Churches in Nineteenth- and Twentieth-Century Eastern Europe” (Варшава, Польща, 21–25 червня 2006 р.). Тема доповіді: “Competing Concepts of ‘Reunification’: How Soviet Authorities, the Moscow Patriarchate, and West Ukrainian Christians Approached the Liquidation of the Ukrainian Greek Catholic Church” (за матеріалами доповіді опубліковано статтю).

Міжнародна наукова конференція «Насилля влади проти свободи сумління: репресивна політика Радянської держави щодо християнських церков і віруючих (ідейні засади, механізми реалізації, історичні наслідки)» (Київ, 3–5 березня 2006 р.). Тема доповіді: «Неочікувані наслідки “возз’єднання”» (за матеріалами доповіді підготовано статтю, подано до друку).

Cross-Regional Conference of AFP Fellows in Political Science, International Relations, History (Сіная, Румунія, 23–27 лютого 2006 р.). Тема доповіді: “Departmental Reform Experience: History Department, National University of Kyiv-Mohyla Academy”.

Викладання курсів

Кафедра історії:

Магістерський освітньо-кваліфікаційний рівень:

- Дослідження радянської історії через мемуари
- Історія СРСР: історіографічні дискусії
- Методологічний практикум (2008–2012)
- Проблеми соціорелігійної історії в Україні XVI – XX ст. (разом з Яременком М. В.)

Бакалаврський освітньо-кваліфікаційний рівень:

- Історія радянського суспільства
- Новітня історія Європи 1914–1991 рр.
- Процеси націєтворення в Україні XIX – початок XX ст.

- Дослідження радянської історії через мемуари (навчально-науковий семінар) (2006–2009)
- Історія України – 2 (2006–2009)
- Історія України (для негуманітарних факультетів) (2006–2007).

Кафедра політології:

Бакалаврський освітньо-кваліфікаційний рівень:

- Світова політична історія (2007–2009)
- Політична історія XX ст. (2006).

Додаткові вміння:

Мови	українська (рідна), англійська й російська (вільно), польська (розмовна), французька (пасивно).
Комп'ютер	Microsoft Word, Microsoft Excel, Internet, ABBYY FineReader та інші програми.
Хобі	народна вишивка.